

»Ne bom, nič ne bom,« je mrmral gospodar, se oprjel za držaje in šel truden po stopnicah.

Janez je naglo privezal konja in šel po prstih do kuhinjskega okna. Prav tedaj je ugasnila luč. Samo senco od Ančke je uzrl na beli steni.

Za trenutek je postal in razmišljal. Nato se je vrnil v hlev, prižgal svetilko in posvetil na Mihov póggrad.

»Ni ga!« je izpregovoril jezno. »O slepar!« Žalosten je sedel na žleb, glavo je oprl med dlani, poleg njega je revno brlela luč. (Dalje.)

SONATA.

Zložil I. Mohorov.

Opolnoči
v temo zastrmi
dvoje mrzličnih oči.
Dvoje rok
zakrili po odeji krog,
dvoje ustnic zadrhti:
»Kje si ti, kje si?«

Oh, matere ni!

Mati spi, davno spi
daleč spi,
že leto dni
pod zemljo šest pedi ...

Dvoje mrzličnih oči
v temo strmi
»To si, to si ti!
Mati!«

Medle lune svit
za hip
je priplul na kip
bajni žene, ki je kači glavo strla,
odkrit,
dušo bolnega umirit ...

»O, mati, mati,
ki si kači glavo strla,
ali je — ali je — kača — umrla,
o, mati, o, mati?«

In je videl; v polusnu
toneč v agoniji brez dna in glasu
je videl:

Iz neskončne dalje v daljo
gredô mimò.
Trudne legije
tavajo iz mrakú, v mraku ginò,
proklete,
v svilo krivih priseg odete.
In je vedel:
Kakor lilije so bile
in so grešile,
prisegle in lagale,
ljubav za razkošje prodale,

in še, da bi njih matere udobno živele,
in še, da bi očete otele
bankrota ...

In so ginile na dnu,
ko boleost otroku v snu ...

*

In prišle so in jih je bilo več:
V očeh izpitih strah,
na licih blato in prah;
ob ustnicah, bogve,
ko da niso nikoli molile,
nikoli od mater ljubljene bile,
prezirljiv, oduren nasmeh,
in vse telo — en madež, en greh:
blatne preko oči,
v srcu škorpionji, v duši mrtvi sni.

Mrtve, mrtve
»boginje ljubezni«.

Ali je ž njimi umrla »ljubezen«,
kazen?

*

Kazen živi,
kraljuje, svetli tiran.

Meč je potegnil preko zemljé
od vzhoda na večer,
in ni bilo roke nikjer,
da ni zaprosila kazni.

Mimo vseh lic je šla
vsaj senca zla,
gorja
zemske naslade ...

*

In je videl nestvor strasti,
ples pohotni vampirjev:

Pile so kri, pile oči,
pile v dušo in mozeg in moči
pošasti bele, slonokoščene,
odete v zlato in plašče škrlatnoognjene

Kleopatre,
Mesaline,
Semiramide ...

In ob strani je stal
gospod temè
in se od smeha stresal

Satiros — Satan . . .

»O mati, mati,
ki si kači glavo strla,
ni li, ni li kača umrla,
o mati, o mati?«

*

In je videl ženo.

Sredi polja je stala,
in v goli roci je meč držala,
v goli roci do belih ramen,
od krvi prelite, žareči ko plamen,

Judit! —

Žena — heroj
odgovori, stoj!
Je li kazen ljubezen,
je li blagoslov,
je li peklo, je li raj? —
V globine neizmerne
človeštvo krvavi
za greh.
Kdaj bo konec dni?
Kdaj se napolni jezero,
čas dopolni mero
in satan pozabi posmeh?

*

In je videl ženo
pod križem.
Roke je bila pognala v zrak,
njena bol je prepila srd in mrak:
»Ne umri!«

In je padla žena vznak
in na njene oči
so kapljale s križa sraže krvi.

Magdalena!

*

In je videl:
Sredi pustinje
tisočletja
snivajoče,
vprašujoče
sfinge temno oko
se je hipoma vpokojilo.
V dalji je levje rjojenje vtonilo.
Mati je dete podojila,
trudno glavo naslonila.
In zvezde so ko na dlani žarele,
in trepetale, ko da bi pele . . .

Tedaj se je oko
sfingi mračni odprlo
in videlo skozi veke in temò,
in Tajnosti Tajnost dozrlo . . .

*

In je planil bolni iz sanj
in vrgel proti Madoni roke:
»Kdo tajiti te sme?«
Mati — Bolest — Ljubav!

MLADENIČU NA POT V ŽIVLJENJE.

Zložil Andrej Kalan.

V snu zlatem zaželel sem od očeta
ljubezni trezne, vse odpuščajoče,
od matere ljubezni božajoče,
kristalno-čiste, nežne od dekleta,

od drugov v vzorov carstvo si poleta,
da romarju ti iz očetne kočice
v svet zadnje bi sporočil želje vroče
poln zlatih nad ob tebi, poln trepeta:

Kot mati bi pokrižal te, objel,
kot dekle brez besed si obraz zastrnil,
kot oče: Bodí mož! bi ti velel,

življenja zastor pred teboj razgrnil,
kot drug s teboj bi rad med svet hitel,
da ti iz borb bi mi junak se vrnil . . .

